

РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Демократичні перетворення, що нині відбуваються в Україні, супроводжуються складними процесами реформування політичних, економічних і правових відносин. Однією з найважливіших складових цього вкрай непростого процесу є запобігання та протидія корупції. Тому я хочу розповісти про реалізацію антикорупційної діяльності в Україні. **Мета.** Дослідити роботу Національного антикорупційного бюро в Україні. Для висвітлення даної мети ми сконцентруємо свою увагу на вирішенні таких **дослідницьких питань:**

- Розглянути закон України «Про запобігання корупції»;
- З'ясувати мету створення Національного антикорупційного бюро в Україні;
- Розглянути завдання Національного антикорупційного бюро
- Дослідити звіти Національного антикорупційного бюро;
- Дослідити роль антикорупційної політики в Україні.

Виклад матеріалу. Закон України «Про запобігання корупції» прийнятий 14 жовтня 2014 року з метою комплексного реформування системи запобігання корупції у відповідності до міжнародних стандартів та успішних практик іноземних держав.

Проект Закону розроблений спільно з експертами громадської ініціативи «Реанімаційний пакет реформ». Закон уведений у дію 26 квітня 2015 року і замінив собою два закони: «Про засади запобігання і протидії корупції», що діяв з 2011 року, та «Про правила етичної поведінки». Закон визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень.

Національне антикорупційне бюро України є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. Завданням Національного бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці. Правову основу діяльності Національного бюро становлять Конституція України, міжнародні договори України, цей та інші закони України, а також прийняті відповідно до них інші нормативно-правові акти. Національне антикорупційне бюро України продовжує робити те, заради чого було створене - боротися з корупцією в середовищі високопосадовців, суддів, а також у сфері державної і комунальної власності. Станом на кінець червня 2017 року детективи НАБУ під процесуальним керівництвом прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури розслідували понад 370 проваджень. Переважна більшість із них розпочата за власними напрацюваннями детективів та аналітиків Бюро, а також за матеріалами, отриманими від Генеральної прокуратури України та інших правоохоронних органів. З-поміж 13 статей Кримінального кодексу України, які відносяться до підслідності Бюро, найбільше повідомлень про підозру стосуються двох статей, а саме: ст.191 («При власненні, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем») та ст.368 («Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою»). На загал за півтора роки розслідувань детективи НАБУ повідомили про підозру 218 особам, серед яких – вищі посадові особи держави, народні депутати, судді, прокурори, керівники державних підприємств та інші державні службовці. Вперше за історію незалежної України повідомлено про підозру чинним посадовцям такого рівня, як голова Державної фіскальної служби, голова Рахункової палати, голова Центральної виборчої комісії тощо. На базі напрацювань детективів НАБУ за останні півроку Генеральний прокурор скерував до Верховної Ради подання на позбавлення недоторканності трьох народних депутатів. Лише два з них були задоволені — стосовно

«героїв» так званої «бурштинової справи» — й ті лише в частині надання дозволу на притягнення до кримінальної відповідальності без згоди на затримання та арешт. Важливою складовою ведення досудових розслідувань є накладання арешту на кошти та майно підозрюваних, що гарантує відшкодування збитків, завданих державі внаслідок корупційних злочинів. Станом на 30 червня 2017 року з ініціативи НАБУ арештовано понад 590 млн грн, 80 млн дол. США, 7 млн євро, понад 200 об'єктів нерухомості, 128 земельних ділянок, понад 80 транспортних засобів, цінні папери загальною вартістю 75,5 млн грн, корпоративні права на суму понад 320 млн грн тощо. Протягом останніх шести місяців за рішенням суду до державного бюджету конфісковано 1,4 млн грн у провадженні за фактом заволодіння службовими особами ВП «Южно-Українська АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» у березні – грудні 2012 року грошовими коштами державного підприємства в особливо великому розмірі. Ще понад 50 млн грн будуть незабаром зараховані на рахунки Держказначейства. З них 20,3 млн грн — це кошти, конфісковані за рішенням суду у провадженні за фактом заволодіння службовими особами ПАТ «Укрзалізниця» коштами держпідприємства в особливо великих розмірах під час здійснення закупівлі деревини в 2014 — 2015 роках. Ще 30 млн грн мають бути сплачені одним із фігурантів «газової справи Онищенка» за вироком суду, ухваленого у липні 2017 року на підставі угоди про визнання винуватості. Таким чином з моменту початку розслідувань у грудні 2015 року станом на кінець липня 2017 року НАБУ вдалося повернути на рахунки держави понад 136 млн грн незаконно привласнених коштів. Законної сили набули рішення судів про конфіскацію 21,7 млн грн. Вдалося запобігти розкраданню близько 880 млн грн. Крім того на початку серпня 2017 року НАБУ виграло в останній інстанції позов про розірвання укладеної з порушеннями угоди на суму 57 млн грн, в результаті чого кошти мають бути повернуті на рахунки ПАТ «Черкасиобленерго». Декларування недостовірної інформації та незаконне збагачення – дві нові статті Кримінального кодексу України, злочини за якими детективи НАБУ розпочали активно розслідувати із введенням у дію електронного декларування осіб, уповноважених на виконання функцій держави. Станом на 30 червня 2017 року у роботі детективів НАБУ було 66 проваджень стосовно 61 особи. Вони були відкриті за статтями 368-2 та 366-1 Кримінального кодексу України. 19 липня 2017 року детективи Бюро повідомили колишньому голові одного з міських судів Луганської області про підозру у вчиненні правопорушень, передбачених ст.366-1 («Декларування недостовірної інформації») та ч.2 ст.368- 2 («Незаконне збагачення») ККУ. Це – перше повідомлення про підозру серед усіх кримінальних проваджень, досудове розслідування у яких НАБУ та САП здійснюють на підставі аналізу даних в електронних деклараціях осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Національне бюро не лише викриває корупціонерів, але й знешкоджує корупційні схеми. Однією із важливих передумов для цього є позовна робота у судах. Завдяки спільним зусиллям юристів і детективів НАБУ, а також прокурорів САП вдалося скасувати низку договорів, за якими держава зазнавала збитків. Загалом за звітний період працівниками відділу по роботі з особливими активами Юри-дичного управління забезпечено супровід 273 судових справ. Відділом по роботі з особливими активами отримано 60 заяв та звернень від підприємств, установ та організацій, фізичних осіб, народних депутатів України, адвокатів. За результатами розгляду направлено 48 відповідей, 12 листів надіслано за належністю. Також у НАБУ розглянуто і проаналізовано 16 проектів законів. Зокрема щодо внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, Кримінального кодексу України, Закону України «Про Національне антикорупційне бюро», «Про запобігання корупції» та прийняття нових Законів України «Про фінансову поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність». За результатами їхнього опрацювання позиція Національного бюро передана до профільного комітету Верховної Ради для врахування у подальшій роботі. Крім того Юридичне управління НАБУ у звітному періоді отримало й опрацювало 25 документів, внаслідок чого було розроблено відповідні подання про усунення причин і умов, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення.

Висновки. Антикорупційна політика в Україні – спроба законного врегулювання та запобігання корупції. Умови успішної протидії корупції: антикорупційне законодавство та ефективне його застосування державними органами; політична воля керівництва держави; підтримка антикорупційних заходів держави громадянським суспільством. Кожна із цих складових відіграє у справі протидії корупції свою особливу роль. Вихід за межі правових рамок в антикорупційній діяльності — це шлях до службових зловживань, свавілля, за яких протидія корупції здійснюватиметься тими ж корупційними засобами.

Література

1. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро».
2. Закон України «Про запобігання корупції».
3. Невмержицький Є. В. *Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії*. — КНТ, 2008.
4. *Звіти Антикорупційного бюро*.
5. Камлик М. І., Є. В. Невмержицький. *Корупція в Україні*. — К.: Знання, КОО, 1998.
6. Дрьомов С. В. *Корупція в Україні: причини поширення та механізми протидії*. Зелена книга державної політики: монографія. — К.: Видавничий центр НУБіП України (2011).
7. Гончарук Т. В., Гурик М. І., Шумка М. Л. *Філософські проблеми державного управління*. Навч. посібник. Тернопіль. – Економічна думка, 2010. – 126 с.
8. Шумка М. *Етичні виміри діяльності державного управління в античній парадигмі / Михайліна Шумка // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Роль суспільних наук у забезпеченні стабільності розвитку глобальних світових процесів у XXI ст.» м. Київ, 1-2 квітня 2016 р.*
9. Гончарук-Чолач, Т. *Сучасні парадигми державного управління: теоретико-філософське осмислення / Тетяна Гончарук-Чолач // Психологія і суспільство. – 2010. – № 4. – С. 72-81.*
10. Гурик М.І., Шумка М. Л. *«Каста луччих людей» у соціально-філософському вченні Дмитра Донцова / Михайліна Шумка, Мирослава Гурик // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – Серія «Філософія». – Вип. 8. – Острог, 2011. – С. 36-46.*